VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Finansów Publicznych**
(nr 338)
z dnia 24 czerwca 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 338)

24 czerwca 2014 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem poseł **Krystyny Skowrońskiej (PO)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– zaopiniowanie dla Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji do Spraw Unii Europejskiej rządowego projektu ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (druk nr 2450),

– rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (druk nr 2445) wraz z przedstawioną przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli Analizą wykonania w 2013 roku budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w zakresie:

1) części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe,
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje przedmiotowe,
2) części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa,
– dochody,
3) części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna,
– wydatki,
4) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 16, 21, 24, 46, 57, 61, 68, 73 i 81,
5) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem,
– dochody i wydatki;
b) 758 – Różne rozliczenia,
– dochody i wydatki.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jacek Kapica** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Hanna Majszczyk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Artur Radziwiłł** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Marceli Niezgoda** podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju wraz ze współpracownikami, **Stanisław Jarosz** dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Dariusz Atłas** dyrektor Biura Finansowego w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Mariusz Pawełczyk**, **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Wojciech Białoń-**

czyk, **Adam Niewęgłowski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego oraz **Zofia Szpringer** – kierownik Zespołu Analiz Finansowych i Budżetu Państwa w Biurze Analiz Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje w pkt 1) zaopiniowanie dla Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji do Spraw Unii Europejskiej rządowego projektu ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 z druku sejmowego nr 2450, w pkt 2) rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (druk nr 2445) wraz z przedstawioną przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli Analizą wykonania w 2013 r. budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w zakresie: części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe (referat w imieniu Komisji wygłosi pan poseł Marcin Święcicki), części 81 – Rezerwa ogólna, części 83 – Rezerwy celowe, w poz. 16, 21, 24, 46, 57, 61, 68, 73 i 81, części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów: 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych, od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem, 758 – Różne rozliczenia (referuje w imieniu Komisji pan poseł Jerzy Szmit), części 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa (referuje pan poseł Przemysław Wipler). Czy są uwagi państwa posłów do porządku dziennego? Nie widzę.

Wobec niezgłoszenia wniosków do porządku dziennego stwierdzam jego przyjęcie.

W imieniu pań i panów posłów witam przedstawicieli naczelnych organów administracji państwowej oraz innych urzędów i instytucji państwowych. Witam panią Hannę Majszczyk, podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, pana Jacka Kapicę, podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, pana Marcelego Niezgodę, podsekretarza stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju wraz z osobami towarzyszącymi.

Przystępujemy do rozpatrzenia pkt 1) porządku dziennego. W dniu 6 czerwca 2014 r. Sejm skierował rządowy projekt ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (druk sejmowy 2450) do Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz do Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Jednocześnie Sejm zalecił zasięgnięcie opinii Komisji Finansów Publicznych. Informuję, że przewodniczący Komisji zwrócił się do podkomisji stałej do kontroli realizacji budżetu w celu przygotowania projektu opinii w sprawie projektu, który zostanie przedstawiony Komisji do druku sejmowego nr 2450 w zakresie właściwości działania naszej Komisji. Proszę przedstawiciela podkomisji, pana posła Konstantego Oświęcimskiego, o przedstawienie projektu opinii. Bardzo proszę.

Poseł Konstanty Oświęcimski (PO):

Pani przewodnicząca, pani minister, panowie ministrowie, Wysoka Komisjo, podkomisja do kontroli realizacji budżetu na dzisiejszym posiedzeniu opracowała projekt opinii Komisji Finansów Publicznych do Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji do Spraw Unii Europejskiej w sprawie rządowego projektu ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (druk nr 2450). Projekt opinii jest następujący:

„Komisja Finansów Publicznych zapoznała się z rządowym projektem ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020. Projekt ustawy przewiduje utworzenie podstaw prawnych dla wdrażania programów w zakresie polityki spójności finansowanych z budżetu Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2014-2020. W ramach dostosowania dotychczasowego ustawodawstwa do nowych zasad realizacji polityki spójności w projekcie ustawy proponuje się nowelizację niektórych ustaw, a w szczególności ustawy o finansach publicznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego, należących do zakresu działania Komisji Finansów Publicznych.

Komisja Finansów Publicznych ocenia, że zmiany proponowane w tych ustawach umożliwią realizację celów projektowanej ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności".

W związku z powyższym podkomisja prosi Komisję o zaopiniowanie rządowego projektu ustawy zawartego w druku nr 2450 pozytywnie…

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Przepraszam, panie pośle. Gości prosiłabym o zajmowanie miejsc. Tutaj są miejsca. Panie pośle, proszę kontynuować.

Poseł Konstanty Oświęcimski (PO):

Podkomisja dla Komisji Finansów Publicznych opiniuje rządowy projekt ustawy pozytywnie i prosi o przyjęcie opinii w takiej treści. To wszystko.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo. Zanim przystąpimy do dyskusji w sprawie opinii, chciałabym w imieniu państwa posłów przywitać również uczestniczącego w naszym posiedzeniu pana Artura Radziwiłła, podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów. Dzień dobry, panie ministrze.

Chciałabym również poinformować, że opinię, którą wygłosił pan poseł Oświęcimski, państwo posłowie otrzymali. Czy są uwagi do tej opinii? Nie widzę. Czy jest sprzeciw wobec propozycji przyjęcia przedstawionej opinii, która zostanie przedłożona Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji do Spraw Unii Europejskiej? Nie widzę.

Zatem przyjęliśmy jednomyślnie opinię nr 101. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do realizacji pkt 2) – rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2013. Wysłuchamy kolejno opinii Najwyższej Izby Kontroli w sprawie wykonania budżetu państwa w częściach budżetowych, które wcześniej wymieniałam. Państwo posłowie członkowie Komisji otrzymali informacje o wykonaniu budżetu przygotowane przez dysponentów części budżetowych, a także informacje Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli wykonania budżetu w tych częściach budżetowych oraz opracowania Biura Analiz Sejmowych. Te wszystkie materiały dostępne są również w wersji elektronicznej. Rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu będzie się obywało w sposób, który przyjęliśmy dla rozpatrywania sprawozdania z wykonania budżetu w 2013, czyli wystąpienie posła wyznaczonego przez Prezydium do zreferowania poszczególnych części budżetowych, wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, a także dyskusja, czyli pytania państwa posłów i odpowiedzi przedstawicieli dysponentów części budżetowych.

Przystępujemy do rozpatrzenia sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Referuje pan poseł Marcin Święcicki. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Dziękuję pani przewodniczącej. Szanowni państwo, część 19 budżetu obejmuje Ministerstwo Finansów oraz izby skarbowe, urzędy skarbowe, izby celne, urzędy celne i inne placówki podległe Ministerstwu Finansów, a także oczywiście samo Ministerstwo Finansów., Jeśli chodzi o wykonanie budżetu w ubiegłym roku, został on wykonany na poziomie 6.026.000 tys. zł. To jest około 1,5% mniej, niż zakładał plan po zmianach, i o 0,3% mniej niż wykonanie w roku 2012. Te wszystkie służby zatrudniały 65.652 osoby, czyli o 8 osób mniej niż w roku 2012. Mamy więc pewien spadek kosztów w tej części 19, natomiast jednocześnie ta część obsługiwała wszystkie nasze dochody podatkowe, dochody celne i inne dochody budżetowe, a także stronę wydatkową. I jeśli mierzyć od tej strony efektywność naszych służb finansowych, to można powiedzieć, że zeszły rok nie był rokiem sukcesu dlatego, że w zeszłym roku bardzo spadły wpływy. To był wyjątkowy rok, w którym dochody ogółem budżetu spadły o 6,8%, a same dochody podatkowe spadły aż o 9,5%.

Jeśli chodzi teraz o dalsze sprawy. Mianowicie część wydatków jest finansowana ze środków europejskich i budżet środków europejskich wykazuje olbrzymi wzrost wydatków, blisko pięciokrotny, ponad pięciokrotny w porównaniu z rokiem 2012. To jest

trochę poniżej planu, kilka procent poniżej założeń planu, ale jest to znaczna poprawa wykonania, bo przypominam, że z tych środków finansowane są głównie inwestycje. Jeśli chodzi o stronę dochodową, to w dochodach po zmianach budżetu, które, jak państwo pamiętają, zostały przyjęte w połowie roku, zwiększono plan dochodów o ponad 1.000.000 tys. zł, z 3.211.000 tys. zł do 4.251.000 tys. zł, z czego równo 1.000.000 tys. zł dodatkowych wpływów pochodzi z obniżenia funduszu statutowego Banku Gospodarstwa Krajowego. Te dochody w pełni zrealizowano.

Proszę państwa, jeśli przyjrzeć się rozmaitym innym szczegółowym wskaźnikom, to chciałem powiedzieć tak, że bardzo wyraźnie wzrosła w zeszłym roku efektywność rozmaitych kontroli, czynności sprawdzających, egzekucji, chociaż liczba kontroli przeprowadzonych przez urzędy skarbowe nieco spadła w ubiegłym roku, to jednak kwota ustaleń podatkowych wzrosła aż o 37%, a jednostkowa wartość ustaleń podatkowych przypadających na jednostkową kontrolę wzrosła z 15,3 tys. zł do 25 tys. zł. Również przy czynnościach sprawdzających kwota ustaleń przeciętnie wzrosła aż o 18%. Również inne wskaźniki wskazują na to, że efektywność kontroli, czy sposób wyboru przedmiotów kontroli, ich ryzyka, wykrywalność jakby uchybień podatkowych wyraźnie nam się bardzo poprawiła.

Jeśli teraz chodzi o pewne unowocześnienie naszego systemu dotyczące na przykład podatków elektronicznych, też widać tutaj dość szybko idący postęp. W zeszłym roku było około 17.000 tys. deklaracji podatkowych elektronicznych, z czego 3500 tys. to były zeznania roczne – o 1400 tys. więcej niż w roku 2012.

Jeśli chodzi o służby celne, również tam, proszę państwa, odnotować można postęp w zakresie bardziej, powiedziałbym, zróżnicowanych i nowocześniejszych form poboru cła, a więc zachodził proces segmentacji podmiotów gospodarczych, oddzielenie podmiotów, które mają nienaganną praktykę funkcjonowania, zwiększono liczbę wydawanych świadectw upoważnionego przedsiębiorcy, również następowało stopniowe włączanie się w paneuropejski system elektronicznej administracji celnej.

Proszę państwa, jeśli chodzi o część inwestycyjną, chciałem powiedzieć parę słów. Mianowicie realizowano szereg programów w tej części, w tym dwa największe programy. Zgubiły mi się gdzieś te dane, przepraszam. W każdym razie, proszę państwa, chciałem jedno powiedzieć, że w części inwestycyjnej dotyczącej urzędów kontroli skarbowej, urzędów celnych i wyposażenia informatycznego, we wszystkich tych pozycjach mamy realizację wydatków na poziomie znacznie lepszym niż w ubiegłym roku. Można więc powiedzieć, że zanotowano dość duży postęp. Jeśli chodzi o wskaźniki dotyczące samych wydatków, mianowicie średnie płace, to one utrzymały się na tym samym poziomie, co w roku 2012.

W sumie można powiedzieć, że ubiegły rok charakteryzował się z jednej strony utrzymaniem całego aparatu skarbowego, finansowego, celnego na niewiele niższym poziomie wydatkowym niż w poprzednim roku 2012. Strona przychodowa Skarbu Państwa była niższa z powodu ogólnego spadku dochodów podatkowych, natomiast poszczególne wskaźniki jakościowe odzwierciedlające prace tych służb uległy z reguły wyraźnej poprawie. Również bardzo wyraźnej poprawie uległo wykonanie zadań inwestycyjnych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, pana dyrektora Jarosza, o przedstawienie opinii do tej części budżetowej.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Stanisław Jarosz:

Wykonanie budżetu państwa w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Mamy tutaj do czynienia z częścią, w której funkcjonuje 451 dysponentów trzeciego stopnia – 16 dyrektorów izb skarbowych, urzędów kontroli skarbowej, 16 dyrektorów izb celnych, dyrektor generalny Ministerstwa Finansów, więc jest to całe spektrum jednostek budżetowych, które razem tworzą tę część i dla pokazania obrazu trzeba też wskazać, że konsekwencje funkcjonowania aparatu skarbowego w tej części…

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Panie dyrektorze, proszę na chwileczkę... Poprosiłabym państwa o przerwanie rozmów, dobrze? Będzie nam łatwiej prowadzić posiedzenie.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Stanisław Jarosz:

…że konsekwencje funkcjonowania aparatu finansowanego w tej części są pokazywane od kilku lat w innej części budżetowej, czyli części 77 – Podatki. W tej części pozostały pewne grupy dochodów, które zostały wyłączone i w tej chwili są to głównie cła i oczywiście ta wpłata, o której tutaj pan poseł referent mówił, jednorazowa występująca w tym roku z BGK. Badaliśmy wykonanie budżetu w tej części w taki sposób dzielony, czyli wykonanie budżetu w Ministerstwie i jednocześnie przeprowadziliśmy kontrolę wykonania planów finansowych w 19 urzędach skarbowych, żeby mieć szerszą podstawę do oceny funkcjonowania tej części. Najwyższa Izba Kontroli na podstawie tych badań sformułowała ogólną ocenę wykonania budżetu w części 19 na poziomie oceny pozytywnej. Mamy tutaj do czynienia już z nie tak ogromną kwotą dochodów, jak przed laty, kiedy to były wszystkie dochody podatkowe i wydatki, ale jednak znaczącą, w związku z czym te wszystkie nieprawidłowości, które pojawiały się, nie wpłynęły na obniżenie oceny ogólnej. Powyższa ocena ogólna wynika z ustaleń, jak już wspomniałem, kontroli przeprowadzonej w Ministerstwie Finansów i w 19 urzędach skarbowych. Te ustalenia wskazują, że po pierwsze, prawidłowo zostały wykonane dochody budżetu państwa, że dochody były rzetelnie ewidencjonowane oraz terminowo przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa, w kontrolowanych jednostkach były podejmowane przewidziane prawem działania w celu odzyskania należności. Zrealizowanie wydatków budżetu państwa było zgodne z planem finansowym. Wydatki były zaplanowane odpowiednio do potrzeb i wykorzystane na finansowanie zadań związanych z działalnością Ministra Finansów oraz wspomnianych już wcześniej 451 jednostek podległych. Wydatkowane środki zostały przeznaczone na realizację celów statutowych. Prawidłowe było wykonanie budżetu środków europejskich, które przeznaczone zostały na realizację zadań ujętych w planie finansowym.

Jeżeli chodzi o sporządzanie sprawozdań, w naszej ocenie poprawnie została sporządzone roczna sprawozdawczość budżetowa w Ministerstwie Finansów, która pokazuje rzetelny obraz dochodów, wydatków a także należności i zobowiązań w 2013. Rzetelnie były prowadzone księgi rachunkowe w centrali Ministerstwa Finansów. Pozytywnie oceniono wiarygodność ksiąg rachunkowych oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli zarządczej dotyczącej ewidencji operacji finansowych i gospodarczych. Badania kontrolne pokazują, że Minister Finansów wprowadził okresowe oceny przebiegu wykonania zadań, realizacji dochodów i wydatków, wykorzystania dotacji celowych oraz celowości zaciągania zobowiązań podatkowych.

Pomimo że Minister Finansów zgodnie z art. 175 ustawy o finansach publicznych prawidłowo i skutecznie sprawował kontrolę i nadzór nad wykonaniem budżetu w części 19, to zdaniem Najwyższej Izby Kontroli wystąpiły przypadki nieprawidłowości i uchybień ujawnionych w toku kontroli wskazujące na konieczność zwiększenia skuteczności nadzoru nad podległymi jednostkami i komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Finansów. Ujawnione w toku kontroli Najwyższej Izby Kontroli nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na realizację budżetu części 19. W Ministerstwie Finansów polegały one w szczególności w naszej ocenie na niewystarczającej przejrzystości finansowania zadań, które do 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych poprzez ich ujmowanie w rezerwie celowej, a nie w planie wydatków części, oraz – i tutaj byliśmy w sporze z Ministrem Finansów, było to przedmiotem rozstrzygnięć Kolegium i ta ocena, o której mówię, jest efektem tego rozstrzygnięcia Kolegium Najwyższej Izby Kontroli – na ujęciu środków na subwencje dla partii politycznych oraz środków na sfinansowanie skutków zmian systemowych związanych ze wzrostem składki rentowej w rezerwach celowych, a nie w planie dysponenta części.

Jeżeli by powiedzieć kilka zdań jeszcze na temat nieprawidłowości w urzędach skarbowych, to wystąpiły tam przypadki przekraczania planów wydatków na sfinansowanie kosztów egzekucyjnych, ponoszenia nieplanowanych wydatków-składek na PFRON, błędów w dowodach i zapisach księgowych, w tym mających wpływ na wysokość należności wykazywanych w sprawozdaniach budżetowych. Oceniając same księgi, możemy powiedzieć tak, że jeżeli chodzi o Ministerstwo Finansów, czyli dysponenta trzeciego stopnia, oraz 11 urzędów skarbowych, to tutaj wydaliśmy ocenę pozytywną. W naszej ocenie prawidłowo zaewidencjonowano dochody i wydatki. Badanie ksiąg rachunkowych przeprowadzone w 19 urzędach skarbowych, gdzie badaliśmy wydatki w kwocie 26.000 tys. zł poniesione w 2013 r., pokazuje, że nieprawidłowości różnego rodzaju i o różnym nasileniu wystąpiły w 15 urzędach, z tym że w 7 urzędach ocena była pozytywna, jeżeli chodzi o księgi, czyli te nieprawidłowości były nieistotne i jakby nie miały znaczenia, natomiast w 4 urzędach skarbowych wystąpiła ocena negatywna i w 4 – pozytywna z nieprawidłowościami. To były różnego rodzaju kwestie związane z przekroczeniem planu wydatków na sfinansowanie kosztów egzekucyjnych, ze wspomnianym już wcześniej PFRON, czy z błędami w dowodach księgowych.

Generalnie ocena, jak stwierdzamy, biorąc pod uwagę całą skalę i spektrum, i przenosząc to na całą część 19, jest pozytywna. W rezultacie roczne sprawozdania budżetowe, jak wcześniej zacząłem o tym mówić, przekazywały w ocenie Najwyższej Izby Kontroli prawdziwy i rzetelny obraz dochodów i wydatków oraz należności i zobowiązań w ubiegłym roku. Również pozytywnie zaopiniowaliśmy sprawozdanie budżetowe za rok 2013 sporządzone przez dysponenta głównego i centralę Ministerstwa Finansów. Mówimy tutaj o kwotach 4.300.000 tys. zł i 6.000.000 tys. zł, czyli w dochodach mamy tutaj te 4.000.000 tys. zł. To są głównie cła – czterdzieści parę procent, ale oprócz tego ta wpłata BGK, również dochody z tytułu przejęcia przez państwowe jednostki budżetowe zadań, które wcześniej były finansowane z rachunku dochodów własnych, odsetki od lokat i środków zgromadzonych na rachunkach bankowych. I tutaj nasza ocena realizacji dochodów jest pozytywna. Rzetelnie je ewidencjonowano, terminowo przekazywano na centralny rachunek bieżący budżetu państwa. Wydatki to była kwota 6.000.000 tys. zł. I to jest ta skala budżetu. Po kontroli stwierdzamy, że nie stwierdzono przekroczeń rocznych limitów wydatków w poszczególnych działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej.

Jeżeli chodzi o jeszcze jakieś z mojej strony uwagi i wnioski, to Najwyższa Izba Kontroli w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Finansów wnioskowała o ujmowanie w planie dysponenta części wydatków, których wysokość możliwa jest do oszacowania na etapie projektowania ustawy budżetowej, wnioskowała o wypracowanie docelowego modelu finansowania zadań, które do końca 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych, jak również o wzmocnienie kontroli nad prawidłowością realizowania zadań przez dysponentów trzeciego stopnia. Naczelnikom urzędów skarbowych wskazywaliśmy na konieczność wzmocnienia nadzoru w zakresie poprawy ściągalności zaległości podatkowych i zwiększenia efektywności środków egzekucyjnych.

Tutaj należy się jedno zdanie komentarza do wypowiedzi pana posła referenta. Rzeczywiście obraz skuteczności kontroli jest taki, jak pan poseł przedstawia, wygląda na to, że jednostki do kontroli, o czym będziemy mówić szerzej w części 77, czyli w kolejnym punkcie, są dobierane w sposób efektywniejszy i rzeczywiście trafienia w kontroli są dużo częstsze, czyli dużo większy jest poziom wykazywanych nieprawidłowości w stosunku do podejmowanych kontroli. Natomiast jest rzecz, która jest bardzo trudna i oczywiście jest wielowątkowa i przyczyny tego są bardzo różne: drugi rok z rzędu występuje znaczny wzrost zaległości podatkowych. Zaległości podatkowe na koniec 2013 r. wyniosły 33.000.000 tys. zł i w ciągu roku zwiększyły się o 22,2%. Tempo wzrostu zaległości podatkowych było wyższe niż w poprzednim roku oraz wyższe niż w latach poprzednich. To wymaga również komentarza wynikającego stąd, że duża część tych zaległości oczywiście jest konsekwencją skuteczności kontroli.

Najwyższa Izba Kontroli prowadziła również kontrole wykrywania oszustw w podatku VAT oraz kontrole przestrzegania praw podatników. To były kontrole pozabudżetowe. One pokazują, że kontrola na przykład oszustw w podatku VAT ma tę spe-

cyfikę, że na określonych etapach następuje przerwanie tego łańcuszka oszustw, czyli tych lipnych faktur. W rezultacie jest bardzo trudno mówić o możliwości odzyskania tych pieniędzy, natomiast samą wartością w sobie jest przerwanie tej operacji, tych oszustw, które na kolejnych etapach mogłyby pociągać dalsze ubytki dochodów. Będziemy tej sytuacji się przyglądać w kolejnych kontrolach, bo na kolejny rok jest planowana kontrola w tym zakresie. Krótko mówiąc, żeby był pełny obraz, bo taka konwencja przedstawiania również obrazu aparatu skarbowego została tutaj zaproponowana, również o tym elemencie wzrostu zaległości podatkowych należy wspomnieć. Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Kto z pań i panów posłów chciałby zabrać głos? Pan poseł Żyżyński i pani poseł Bubula.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Dziękuję bardzo. W sprawie tych oszustw podatkowych i wyłudzeń podatkowych pan tak troszeczkę, powiedziałbym, delikatnie obszedł się z tą kwestią. Ja mam takie opracowanie, w którym jest szacunek, oszacowanie, nie szacunek, strat z tytułu różnego rodzaju wyłudzeń w podatku VAT na 27.000.000 tys. zł. Straty te wyniosły 15% potencjalnych dochodów, czyli 5.500.000 tys. euro, 1,5% PKB. Jest pytanie. Były propozycje pewnych zmian w ustawie o podatku VAT, które nie zostały podjęte przez koalicję. Czy mógłby pan to skomentować? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pani poseł Bubula.

Poseł Barbara Bubula (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, chciałbym zapytać o sprawy wykonania budżetu w części 19 w ujęciu zadaniowym. Mianowicie mamy tutaj informację w części opisowej do wykonania budżetu, że jednym z pięciu zadań realizowanych przez Ministerstwo Finansów jest zadanie – Realizacja należności budżetu państwa. I tutaj był określony wskaźnik wykonania tego zadania w postaci wysokości kwoty wpływów z tytułu należności stanowiących dochód budżetu państwa w stosunku do wysokości kwoty należności budżetowych w procentach. Prognozowana była wielkość 94,7%, a osiągnięto wielkość tego miernika 93,4%. Chciałabym zapytać o to, jak to wygląda w liczbach bezwzględnych, bo nie mam do końca pewności, czy to zadanie dotyczy wyłącznie części 19, czy również części 77, i o przyczyny niewykonania tego wskaźnika w przewidywanej wysokości, i jak wysokość tego wskaźnika ma się do roku poprzedniego, to znaczy, jaka jest tendencja, czy jest spadkowa, czy też prognozowano wyższe wykonanie tego wskaźnika niż w roku 2012? Jakie są tak naprawdę wnioski z obserwacji tego miernika w budżecie zadaniowym? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pan poseł Kowalczyk.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, pani minister, analizując wykonanie budżetu po stronie dochodów, a szczególnie po stronie dochodów z tytułu podatku VAT w stosunku do pierwotnego budżetu na 2013 r. i później realizacji właśnie przychodów z VAT poniżej różnicy, poniżej 10% – jest to różnica ogromna – odnoszę wrażenie, że przy konstrukcji tego pierwotnego budżetu na rok 2013 Ministerstwo było świadome braku dochodów i budżet został skonstruowany tak, żeby oczywiście zachować kwoty deficytu i progów, a później w momencie zniesienia tego progu 55% budżet został skorygowany. Czy to moje wrażenie jest słuszne? Czy rzeczywiście Ministerstwo tak pomyliło się o ponad 10% jeśli chodzi o przychody z podatku VAT, co świadczyłoby o sporej niekompetencji w takim przypadku, czy jednak to było celowe i świadome działanie wymuszone oczywiście wówczas jeszcze istniejącym progiem ostrożnościowym 55%? To jest jak gdyby jedno pytanie.

Drugie. W przychodach z tytułu wpłat od jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. brakuje przychodów, prawie 170.000 tys. zł, ze strony samorządu województwa mazowieckiego. Był tam nawet wniosek i taka poprawka budżetowa podczas nowelizacji, aby Mazowsze mogło skorzystać z pożyczki, aby ten przychód został zrealizowany. Ten przychód nie został zrealizowany, pożyczka nie została udzielona. Nie wiem dlaczego. Więc może tak: dlaczego ta pożyczka nie została udzielona w 2013 r., mimo że był już zapis w budżecie państwa przygotowujący te środki finansowe? Jaki jest los i stan zaległości z tytułu wpłat janosikowego od województwa mazowieckiego na obecną chwilę? Bo zaległości są z tamtego roku, ale przecież przez ten rok należności też są naliczane. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pan poseł Jerzy Szmit.

Poseł Jerzy Szmit (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chciałbym kontynuować wypowiedź pana posła Jerzego Żyżyńskiego. Otóż wyłudzanie VAT jest naprawdę gigantyczną plagą dla polskiego budżetu, dla polskich finansów publicznych. Już kilkakrotnie mówiliśmy o tym na Komisji, mówiliśmy o tym również na plenarnym posiedzeniu Sejmu. Naprawdę oczekujemy od Ministerstwa Finansów podjęcia radykalnych działań, które tę przestępczą działalność, bo trzeba dokładnie takich słów używać, tę przestępczą działalność po prostu ukrócą. Wiemy, że takie możliwości są w kraju. Nie będę tutaj mówił o technologii wyłudzania VAT, żeby nie ułatwiać nikomu zadania, natomiast spore zachęty do tego typu działalności też tworzy wymiana zagraniczna. I jeżeli nie zostaną podjęte na szczeblu Unii Europejskiej stosowne rozwiązania, które utrudnią, jeżeli już nie zapobiegną, to przynajmniej utrudnią wyłudzanie VAT przy eksporcie, to wówczas będzie bardzo trudno, żeby również wysiłki podejmowane przez różne służby finansowe przynosiły właściwe rezultaty – będą one zdecydowanie mniej skuteczne. W związku tym mam pytanie, czy rząd polski podjął działania na forum Unii Europejskiej, aby doprowadzić do przyjęcia takich uregulowań europejskich, które utrudnią wyłudzanie VAT przez różne fikcyjne przedsiębiorstwa czy przez fikcyjny obrót, który niestety, jak wiemy, odbywa się. Ten raport, o którym wspomniał pan poseł Żyżyński, jest kolejnym potwierdzeniem przez kolejną grupę ekspertów szacujących mniej więcej w tej wysokości kwoty wyłudzonego podatku VAT. Dziękuję Bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pani poseł Zuba.

Poseł Maria Zuba (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, jak to się dzieje, że od 2011 r. Ministerstwo popełnia błąd i również ten błąd popełniło – nie wiem, to chyba błąd – w budżecie na rok 2013, tworząc bez podstaw prawnych rezerwę na wydatki związane z zadaniami, które już od końca 2010 r. nie są realizowane, a wcześniej były realizowane przez gospodarstwa pomocnicze lub były finansowane ze środków gromadzonych na rachunkach dochodów własnych?

Dlaczego w roku 2013 o kolejne przeszło 11% wzrosły należności? Wciąż słyszymy tutaj o państwa działaniach i modernizacji urzędów skarbowych, systemu windykacyjnego, a z roku na rok te należności wzrastają. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pozwolę sobie również zadać pytanie. W przedłożonym materiale dotyczącym wykonania budżetu w części budżetowej 19 piszecie państwo, że urzędy kontroli skarbowej przeprowadziły 10.177 kontroli skutkujących przypisem w wysokości 6446 tys. zł z tytułu… Decyzje stwierdzające zaniżenie podatku dotyczyły kwoty 6248 tys. zł, a wartość korekt deklaracji wyniosła 198.000 tys. zł. W tej więc strukturze pokazujecie również państwo, że ustalenia w zakresie przepisów podatku VAT wyniosły 70% wszystkich, w zakresie innych podatków mniej, w granicach: w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych – 12,7%, i od osób fizycznych w podobnej wysokości. A zatem chciałabym zapytać, jakie wnioski pokontrolne wyciągnięto, żeby nie tylko w wyniku kontroli, ale również

w wyniku rutynowego działania urzędów kontroli skarbowej można było podjąć działania w stosunku do podatników?

W tym zakresie mam drugie pytanie. Pan minister Kapica zadeklarował, że nie potrzeba zmian w przepisach dotyczących terminu zwrotu VAT dla dobrych podatników, bo z jednej strony realizując budżet państwa, powinniśmy patrzyć na to, jak zaplanowano i jak płacone są podatki zgodnie z obowiązującymi przepisami, ale z drugiej strony o to, żeby w sposób przyjazny dokonywać zwrotów podatku w przypadku dobrych podatników. W tym przypadku wiem, że skróciliśmy terminy zwrotu, ale minister powiedział i zadeklarował tę niezwłoczność zwrotu podatku VAT dobrym podatnikom. A zatem jak to było realizowane w roku 2013? I druga rzecz, skąd, bo nowelizowaliśmy ustawę budżetową, tak naprawdę były zmniejszenia w przypadku oszacowania dochodów z tytułu podatku VAT do budżetu?

Czy są jeszcze inne pytania państwa posłów? Dziękuję. Zatem poproszę panią minister Hannę Majszczyk. Pani minister, poproszę, żeby uzgadniać z ministrami, kto będzie odpowiadał na zadane pytania.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pozwolę sobie tylko zauważyć, że zdecydowana większość pytań dotyczy kolejnego punktu, czyli części 77, jeszcze nie referowanej przez państwa posłów, ale oczywiście odpowiem na te pytania o te dochody w zakresie VAT, również na pytanie pana posła Kowalczyka *stricte* dotyczące planowania tych dochodów z zamiarem uniknięcia przekroczenia progów, które wiąże się z realizacją dochodów budżetu państwa, a nie dochodów części 19, ale naturalnie odpowiem po kolei na te pytania.

Jeżeli chodzi o pytania pana posła Żyżyńskiego oraz pana posła Szmita dotyczące przyrostu zaległości i egzekucji tych należności, chciałabym zwrócić uwagę, że oczywiście podjęto szereg działań w celu eliminacji tych zaległości, ale również trzeba pamiętać, że po to, żeby te zaległości nie przyrastały, niezbędne było dokonanie stosownych zmian w przepisach prawa. I tu odnosząc się do pytania pana posła Żyżyńskiego, planowane przez rząd zmiany w zakresie podatku od towarów i usług, tam, gdzie te nadużycia ze względu na konstrukcję tego podatku są największe, zostały wprowadzone w październiku ubiegłego roku. I tutaj dwie główne zmiany, na które należy zwrócić uwagę, to jest zmiana wprowadzająca tak zwany system *reverse chargé*, czyli odwróconego obciążenia podatkowego, która eliminowała między innymi opisywane również w mediach nadużycia w zakresie obrotu prętami stalowymi. Przy czym te zmiany nie dotyczyły tylko tych prętów, ale również innych materiałów, w przypadku których podobne mechanizmy mogłyby być stosowane. I tutaj szczególnie od branży hutniczej, która jak gdyby była też zaniepokojona rozwojem tej sytuacji, mamy informacje, że te przepisy już w ciągu ostatniego kwartału przyniosły efekty, czego dowodem jest wzrost obrotów właśnie w tej legalnej branży hutniczej. Dodatkowo również w październiku ubiegłego roku zostały wprowadzone mechanizmy tak zwanej solidarnej odpowiedzialności w podatku od towarów i usług, które również dały narzędzia czy też wymusiły poprawne zachowania podatników i wyeliminowały zakres nadużyć w związku z zakupem towarów od podmiotów, które później tego podatku nie płaciły, a podmioty będące nabywcami odliczały ten podatek, szczególnie jeżeli chodzi o obrót paliwami. Tam, gdzie ze względu na wartość tych towarów, wielkość podatków pobieranych od tych towarów, również jeżeli chodzi o podatek akcyzowy, ta skala nadużyć i pokusa dokonywania tych nadużyć jest największa. Te przepisy również w październiku ubiegłego roku weszły w życie i są już stosowane. Zatem jak najbardziej są wdrażane przez rząd mechanizmy, które powodują ograniczanie tych zaległości. Dodatkowo, oczywiście biorąc pod uwagę ściągalność i przyrost tych zaległości, o których mówił zarówno pan dyrektor Jarosz, jak i pan poseł sprawozdawca czy panowie posłowie, wzrost tych zaległości ma szereg przyczyn. Jedną z głównych przyczyn obok szarej strefy, która zawsze pojawia się w zwiększonym wymiarze wtedy, kiedy mamy do czynienia z dekoniunkturą gospodarczą… I taka sytuacja miała miejsce również w tym przypadku, biorąc pod uwagę pewne doświadczenia historyczne w latach 2008-2009, czyli wtedy, kiedy mieliśmy do czynienia z taką pierwszą falą kryzysu, która

uderzyła w jakiś sposób w Polskę, pomimo że w Polsce był dodatni wzrost gospodarczy. To również jest zjawisko zbadane nie tylko w Polsce, że takie sytuacje gospodarcze sprzyjają jak gdyby próbie rozszerzania tej szarej strefy. Ale oczywiście oprócz tego ta trudna sytuacja gospodarcza wpłynęła również na sytuację poszczególnych podatników. Pojawili się również podatnicy, którzy ogłaszali upadłość. Było im trudniej realizować swoje zobowiązania podatkowe. Wszystko to oczywiście wpływało na realizację dochodów, ale również na możliwość ściągania tych podatków. W tym zakresie podjęto już te działania, o których wspomniałam, ale również przygotowany został, i jest realizowany… W najbliższym czasie przedstawione zostaną również projekty przepisów, które będą wdrażały te mechanizmy i narzędzia, które zostały przygotowane przez Ministra Finansów, i częściowo będą realizowane poprzez projekty ustaw, ale nie wszystkie, bo jest to również pakiet działań, które nie będą wymagały ustaw. W najbliższym czasie pojawią się te projekty, które sukcesywnie będą realizowały wszystkie punkty, które pojawiły się i były ogłaszane parę miesięcy temu przez Ministra Finansów. Są dostępne na stronie internetowej wszystkie te działania, które mają sprzyjać zarówno poprawie ściągalności, ale przede wszystkim tworzeniu również takiej mentalności do płacenia podatków, czyli wyrabiania w podatnikach tego poczucia obowiązku realizacji swoich zobowiązań podatkowych. Wszystkie te mechanizmy – jest ich kilkadziesiąt – zaproponowane przez resort są dostępne na stronie internetowej. Ze względu na to, że ta skala przyrostu tych należności Skarbu Państwa jest tak duża, w omówieniu sprawozdania z wykonania budżetu w 2013 r. pomimo tego, że całe to spektrum zaproponowanych narzędzi – nie mówię o tych ustawach podatkowych, o których mówiłam, które weszły w życie w ubiegłym roku – pojawiło się w roku bieżącym, w części tekstowej wskazaliśmy państwu posłom również na ten fakt, że taka lista i takie narzędzia są przygotowywane i są wdrażane. A więc ani Minister Finansów, ani Rada Ministrów, która z tym sprawozdaniem i z jego omówieniem zapoznała się i je przyjęła i która również miała okazję zapoznać się omówieniem tej całej listy narzędzi, które są przygotowywane... Te działania są podejmowane. Jest również podany link do strony internetowej, na której wszystkie te informacje są szczegółowo opisane, zarówno jeśli chodzi o narzędzia, które będą wykorzystane, jak i o cele, które przy okazji zostaną osiągnięte. Te narzędzia to są zarówno narzędzia, które będą stosowane przez urzędy kontroli skarbowej, o co pytała pani poseł przewodnicząca, ale również przez urzędy skarbowe i cały aparat skarbowy.

Jeżeli chodzi o pytanie pana posła Kowalczyka dotyczące konstrukcji dochodów z podatku od towarów i usług, to rzeczywiście wielkość tych niezrealizowanych dochodów jest olbrzymia, biorąc pod uwagę pierwotne plany zawarte w pierwotnej ustawie budżetowej na rok 2013, tym niemniej w żadnym przypadku nie ma tutaj mowy o jakimkolwiek świadomym działaniu. Chciałabym zwrócić uwagę na fakt, że podatek od towarów i usług jest w dużej części powiązany z koniunkturą gospodarczą i również z popytem wewnętrznym, na który z całą pewnością fundamentalny wpływ ma popyt wewnętrzny, a to jest ściśle związane z tą koniunkturą. I tutaj oczywiście znaczenie mają wskaźniki makroekonomiczne, które były przyjmowane. O tym dyskutowaliśmy również przy okazji omawiania noweli ustawy budżetowej na rok 2013. Wskazywaliśmy państwu dokładnie, że o przedstawionych przez resort finansów, przez Radę Ministrów, w projekcie budżetu na rok 2013 wtedy, kiedy on był wysyłany do Sejmu jesienią 2012 r., założeniach, które zostały przyjęte w tym projekcie, nie można powiedzieć, że one w jakikolwiek sposób drastycznie odbiegały od tych, które były przyjmowane przez inne instytucje, które takie wskaźniki określają i prezentują. Te propozycje przyjęte przez Radę Ministrów mieściły się w tym spektrum i w ogóle nie były w jakiś sposób dziwne. Nie można na ich podstawie wyciągać wniosku, że w jakikolwiek celowy sposób przyjmowane były takie, jak rozumiem z sugestii pana posła, fikcyjne założenia. One nie były na tym etapie fikcyjne. Zwrócę państwa uwagę, że kiedy rzeczywiście rynki już przedstawiały te informacje inaczej, w trakcie omawiania ustawy budżetowej na rok 2013, kiedy było wiadomo, że te projekcje tych wskaźników wyglądają już inaczej, również wicepremier Rostowski, Minister Finansów, zwracał uwagę na ten fakt i nie wykluczał na tym etapie nowelizacji budżetu, ale był to początek roku 2013, a nie wtedy, kiedy projekt budżetu państwa był przedstawiany.

Było również pytanie dotyczące przychodów zaległych ze strony województwa mazowieckiego. Dlaczego nie została udzielona pożyczka pomimo tego, że były dokonywane w trakcie roku zmiany przy okazji noweli budżetu podwyższające próg tych pożyczek, które mogą być udzielone z budżetu państwa na rzecz jednostek samorządu terytorialnego? Rzeczywiście ten próg – i takie też było uzasadnienie zmian w ustawie budżetowej – został podniesiony z uwagi na trudności województwa mazowieckiego, które były już wtedy znane, ale przyczyna nieudzielenia tej pożyczki jest po prostu taka, że wniosek o udzielenie tej pożyczki został skierowany, o ile dobrze pamiętam, w końcówce listopada czy też na początku grudnia (albo to był koniec listopada albo początek grudnia ubiegłego roku, dokładnie nie pamiętam, ale to było na przełomie miesiąca), a jak państwo wiecie, bo te kwestie były dokładnie omawiane, aby rozpatrywać wniosek, on musi być kompletny, to znaczy, musi posiadać opinię regionalnej izby obrachunkowej, która jest właściwą jednostką do oceny sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego, jak również opinię dotyczącą rzetelności czy też realności przedstawionego planu finansowego, w tym również ograniczeń, jeżeli chodzi o inwestycje czy też możliwość realizacji zadań własnych i tak dalej. Takiej opinii nie było w resorcie finansów, zatem wniosek nie mógł być rozpatrzony. Pula tych pożyczek, które mogą być udzielane, jest pulą roczną. Ona nie przechodzi z roku na rok. Podobnie jak ustawa budżetowa ma charakter roczny. W roku bieżącym ten limit pożyczek dla jednostek samorządu terytorialnego to 400.000 tys. zł. Województwo mazowieckie wystąpiło o pożyczkę z budżetu państwa, ale pożyczkę udzielaną na nieco innych zasadach. Umożliwiono udzielenie takiej pożyczki tym jednostkom samorządu terytorialnego, których wpłata z tytułu janosikowego w danym roku przekracza kwotę 400.000 tys. zł i dotyczy to oczywiście województwa mazowieckiego. Województwo wystąpiło z takim wnioskiem i decyzja w tym zakresie na kwotę, o ile dobrze pamiętam, 220.000 tys. zł chyba półtora tygodnia temu została podjęta wobec województwa. Nie wiem, czy same środki zostały już przekazane, ale decyzja pozytywna na taką kwotę została podjęta. Obecne zaległości – może nie powiem dokładnej kwoty, bo nie pamiętam w tej chwili – wynoszą na pewno ponad 100.000 tys. zł.

Poproszę może jeszcze, jeżeli pani przewodnicząca pozwoli… Może jeszcze jedno pytanie pani poseł Zuby dotyczące braku podstawy prawnej do tworzenia rezerwy. Chciałabym zwrócić uwagę, że nie ma takiego zarzutu ze strony Najwyższej Izby Kontroli, bo rozumiem, że ta informacja i ta kwestia, która została przedstawiona przez panią poseł, jest zaczerpnięta z pierwotnej jak gdyby wersji raportu Najwyższej Izby Kontroli. W tej kwestii Minister Finansów zgłaszał zastrzeżenia, przedstawiając argumenty, dla których rezerwa stworzona w tym zakresie jak najbardziej ma podstawy prawne. I w tym zakresie te uwagi czy też zastrzeżenia ze strony Ministra Finansów zostały przez Najwyższą Izbę Kontroli uwzględnione. A zatem nie ma tutaj takiego zarzutu.

Jeszcze może w sprawie terminu zwrotu podatku dla dobrych podatników. Chciałabym zwrócić uwagę, że praktycznie prawie od początku funkcjonowania w Polsce podatku od wartości dodanej, można powiedzieć, są ustalone szczególnie uprzywilejowane terminy zwrotu. Takie w ogóle terminy są przewidziane ustawą. Jest to termin dwudziestopięciodniowy dla tych podatników, którzy sami rzetelnie realizują swoje zobowiązania wobec dostawców. I tutaj jeżeli jakikolwiek podatnik przedstawia do zwrotu kwoty podatku wynikające z faktur zapłaconych przez niego wobec swojego dostawcy, to wówczas ustawowy termin zwrotu tego podatku jest taki, jak powiedziałam. Natomiast oczywiście ta informacja przedstawiona przez pana ministra Kapicę dotycząca przyśpieszenia czy też niezwłocznego regulowania tych zwrotów wobec podatników dotyczy takiego jakby skupienia się na tych podatnikach, którzy prawidłowo rozliczają swoje zobowiązania podatkowe, nie tylko tych, którzy również mają już zapłacone faktury, ale wszystkich, którzy co do zasady prawidłowo się rozliczają i nie ma wobec niech jakichś zastrzeżeń ze strony organów podatkowych. Terminy są i, jakby powiedzieć, określają datę graniczną, ale nie wymuszają jak gdyby trzymania się tej daty granicznej, co znaczy, że te zwroty mogą być dokonane w terminie wcześniejszym. Nie mam w tej chwili, pani przewodnicząca, informacji, w jakich terminach te kwoty były zwracane, ale oczywiście rozeznamy tę sprawę, jeżeli ona jest możliwa do szybkiego rozeznania. Jeżeli nie,

to po przeanalizowaniu próbek postaramy się pani przewodniczącej przedstawić taką informację. Dziękuję.

Jeżeli pani przewodnicząca pozwoli, bo są tutaj jeszcze pytania dotyczące mierników budżetu zadaniowego, poprosiłabym pana dyrektora Jerkę, aby odniósł się do tych pytań.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Finansów Resortu Ministerstwa Finansów Jacek Jerka:

Szanowni państwo, pani przewodnicząca, szanowni posłowie, jeśli chodzi o miernik, ten miernik jest obliczany w taki sposób, że kwotę wpływów z należności stanowiących dochód budżetu państwa bierzemy do kwoty należności w ogóle. W roku 2013 mieliśmy do czynienia z sytuacją znaczącego wzrostu należności podatkowych i niepodatkowych. Na koniec 2012 r. była to kwota 38.952.000 tys. zł, natomiast na koniec grudnia 2013 r. była to kwota 46.848.000 tys. zł. Czyli baza należności wzrasta, więc żeby resort finansów mógł osiągnąć zakładany wskaźnik musiało nastąpić zwiększenie aktywności. W dochodach widać to chociażby po fakcie zwiększenia dochodów czy to z ceł, choć niedużego, ale także z działalności egzekucyjnej, co przy nowelizacji polegało między innymi na zwiększeniu dochodów w tym zakresie o 40.000 tys. zł. Natomiast kłopot w osiągnięciu tego miernika, który w roku 2012 bazowo został określony na 94,7% i nie został osiągnięty w 2013 r., spowodowany był przez dwa powody. Pierwszy powód dotyczył tego, że część należności odnosiła się do podatników, którzy wpadli w kłopoty przez innych podatników niepłacących im należności z faktur. Drugi przypadek, o którym wspominała pani minister Majszczyk, to kwestia należności, które były ustalane wobec podmiotów, osób, które są bezrobotne, nie mają majątku, i choć formalnie należność została ustalona, to wyegzekwowanie jej w odpowiedniej wysokości było niemożliwe ze względu na brak majątku. Więc to były takie dwa podstawowe źródła nieosiągnięcia zakładanego miernika. Natomiast jeszcze raz chciałem podkreślić fakt znaczącego wzrostu, bo o przeszło 20%, należności podatkowych i niepodatkowych, które są brane pod uwagę w zakresie tego miernika. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo. Zatem nie ma już w tej sprawie… Na wszystkie pytania zostały udzielone… Pan poseł Żyżyński.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Przepraszam, nawiążę jeszcze do tego, co mówiła pani minister. Pani minister powiedziała, że te ustawy, te przepisy w sprawie odwróconego VAT miały być remedium na te problemy z wyłudzeniami. Otóż ja chciałem zwrócić uwagę pani minister na taką kwestię. To jest znacznie szerszy problem, nie tylko dotyczący obrotu jakimiś tam rurami, prętami stalowymi czy czymś takim. Otóż pozwolę sobie zacytować taki fragment opracowania, bardzo krótko: „Metody wyłudzeń tego podatku należy podzielić na dwie grupy, dotyczące podatku należnego i dotyczące podatku naliczonego i zwrotu podatku. Jeśli chodzi o podatek naliczony i zwrot podatku, to są takie metody, jak fikcyjny wywóz, deklarowanie jako dostawy wewnątrzwspólnotowej towarów lub eksport. Wywóz faktycznie następuje, lecz są to towary niemające jakiejkolwiek wartości. Fałszowany jest przedmiot wywozu i jego wartość. Pozorna czynność, innymi słowy. Następnie usługi świadczone na terytorium kraju są opodatkowane stawką podstawową, lecz fikcyjnie są deklarowane jako czynność opodatkowania stawką 0% lub stawką obniżoną, czyli zaniżenie podatku należnego. Wreszcie usługi mają miejsce świadczenia na terytorium kraju, lecz są fikcyjnie deklarowane jako wykonane poza terytorium kraju – fikcyjne miejsce świadczenia. I wreszcie deklarowanie dostawy towarów niewymienionych w załączniku nr 11 do ustawy". Jeśli chodzi o te pierwsze, jak mówiłem, należą, jak piszą autorzy ekspertyzy, do klasyki oszustw w tym podatku, bo sprawdzenie przez uprawnione organy, czy towar opuścił kraj, zwłaszcza gdy dotyczy to dostawy wewnątrzwspólnotowej, jest na szerszą skalę obiektywnie niemożliwe. W każdym innym kraju Unii Europejskiej można założyć, wyłącznie rejestrując je, dowolną liczbę fikcyjnych firm, które są pozornymi odbiorcami tych towarów. Jest to trudniejsze w przypadku eksportu towarów, lecz

zjawisko to również występuje, ale są to głównie praktyki określone w tym pkt b) dotyczącym towarów niemających żadnej wartości. Faktycznie towar niemający jakiejkolwiek wartości został wywieziony, lecz fikcyjnie wycenia się go tak, aby stworzyć wrażenie rzeczywistej transakcji. Tego rodzaju praktyki występowały również przed dniem 1 maja 2004 r. Były nawet skazania z tego tytułu, lecz ich w cudzysłowie rozwój nastąpił po naszym wstąpieniu do Unii Europejskiej. Ów eksport dokonuje się najczęściej poprzez granicę celną między innym niż Polska krajem wspólnoty. I w efekcie ocenia się tutaj, że tego typu wyłudzenia stanowiły 11.000.000 tys. zł. Ale są jeszcze oszustwa i wyłudzenia dotyczące podatku naliczonego polegające na tym, że następuje wystawianie faktur przez podmiot rzeczywiście istniejący, który nie wykonał czynności, która to czynność miała w rzeczywistości miejsce, lecz podatnikiem był ktoś inny. Następnie wystawianie faktur z tytułu czynności, które obiektywnie w ogóle nie miały miejsca, następnie wystawianie faktur przez podmiot całkiem fikcyjny, który powstał tylko po to, żeby wystawić te dokumenty, i wreszcie wystawianie faktur i dokumentów celnych na czynność pozorną, czyli obiektywnie istniejącą, lecz ukrywającą inne zdarzenie, które w rzeczywistości było inną transakcją. I tego rodzaju oszustwa ocenia się na 15.000.000 tys. zł. Łącznie, jak powiedziałem, 27.000.000 tys. zł – pierwsze: 11.000.000 tys. zł, drugie: 15.000.000 tys. zł. I tu, i tu jest coś po przecinku, więc mniej więcej to daje 27.000.000 tys. zł. To, co żeście państwo robili, to rzeczywiście spowodowało… Jak się ocenia, to jest dalszy ubytek wpływów podatkowych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pewno szerzej, nie tylko w przypadku prętów mieliśmy do czynienia z odwróconym podatkiem VAT, ale o głos poprosiła pani minister Hanna Majszczyk.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jeszcze może dokładnie dwa zdania. Panie pośle, ja nie mówiłam, że tylko te zmiany, które zostały wprowadzone jesienią ubiegłego roku w przepisach dotyczących podatku od towarów i usług, mają być remedium na te nadużycia, które cytował pan poseł. Oczywiście wszystkie te nadużycia są znane. I tak, jak pan poseł zauważył, jest to pewna klasyka nadużyć związana z podatkiem od wartości dodanej. Jest to jak gdyby pewien wynik w ogóle systemu jako takiego. I jeżeli tak stawiamy sprawę, to *de facto* – ja rozumiem, że to są cytaty z tego raportu – podważamy w ogóle istotę Unii, jeżeli chodzi o otwarcie granic, bo w tym przypadku tak naprawdę kwestia możliwości swobodnego przemieszczania, jeżeli chodzi handel wewnątrzwspólnotowy towarów i usług, jest podstawą jak gdyby funkcjonowania tego systemu. I oczywiście w tym zakresie są narzędzia, również wypracowywane na forum Unii Europejskiej, doskonalone w celu unikania właśnie tych obejść, wzajemnego informowania się przez poszczególne państwa członkowskie. Są również obowiązki świadczenia sobie pomocy w dochodzeniu należności od podmiotów, które mają miejsce pobytu czy też siedziby na terytorium innego państwa członkowskiego. Całe spektrum tych działań, o których mówiłam, które podejmowane są ze strony Ministra Finansów – to nie są, jak zaznaczyłam, tylko te dwa działania, o których mówiłam, jeżeli chodzi o tę ustawę, ale jest ich ponad 40 – zdecydowanie będą przyczyniały się do możliwości eliminowania tych nadużyć również poprzez pewne zmiany organizacyjne umożliwiające lepsze wykorzystanie służb skarbowych, również urzędów kontroli skarbowej, w zakresie właściwego identyfikowania podmiotów, które mogą przyczyniać się do tych nadużyć czy też dokonywać tych nadużyć. Zwrócę również uwagę państwa na to, że kwestia walki z tymi nadużyciami jest wpisana w jakimś zakresie w obowiązujące jeszcze wcześniej przepisy ustaw i aktów wykonawczych dotyczących podatku od wartości dodanej. Mówił tutaj pan poseł o kwestii, która wynika nie tylko z przepisów *stricte* VAT, ale ogólnych dotyczących podatków jako takich. Przykłady podawane przez pana posła dotyczyły między innymi firmanctwa, które jak najbardziej jest ścigane w prawie podatkowym i są też w tym zakresie mechanizmy. Również jeżeli chodzi o kwestię rejestrowania się, a następnie likwidowania działalności i niepłacenia podatku czy też świadomego wystawiania faktur wtedy, kiedy nie ma transakcji, i świadomego wprowadzania do obiegu faktur, na podstawie których ktoś dokonuje odliczenia. Zanim jeszcze te zmiany, o których wspomniałam

w pierwszej części, weszły w życie, w przepisach wykonawczych do ustawy o podatku od towarów i usług funkcjonowały przecież i funkcjonują przepisy, które zabraniają odliczenia podatku od wartości dodanej w sytuacjach, kiedy transakcja została zawarta w celu obejścia przepisów prawa, w cudzysłowie oczywiście obejścia przepisów prawa, wtedy, kiedy narusza to zasady współżycia społecznego. W tym zakresie właśnie na tle przepisów o podatku VAT kilka lat temu była rozpatrywana sprawa w Trybunale Konstytucyjnym, która w całości została wygrana. To znaczy pozew ze skargi obywatelskiej został przez Trybunał odrzucony, jeżeli chodzi o niekonstytucyjność tych przepisów. Inną kwestią natomiast jest to, że dokonywanie naliczeń przy takich procederach nadużyć, jak właśnie te, o których wspomniałam, jest bardzo trudne, bo zawieranie transakcji fikcyjnych czy w celu obejścia prawa, czy też zawieranie umów, które są realizowane tylko w tym celu, aby doprowadzić do jakiegoś wyłudzenia, są definiowane na bazie Kodeksu cywilnego i stanowią one czyn, który może być karalny, więc… One są oczywiście definiowane w Kodeksie cywilnym i na tej podstawie może być stwierdzona ich nieważność. A zatem nie tylko w przepisach prawa podatkowego, ale również w innych są narzędzia, które dzisiaj są jeszcze doskonalone i są wprowadzane nowe narzędzia. Na tej liście, o której ciągle wspominam i która zawiera ponad 40 różnych działań, są wskazane również mechanizmy, które mają działać prewencyjnie i mają niejako zniechęcać w jakikolwiek możliwy sposób do takich procederów, które mogłyby prowadzić do nadużyć. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo. Zrealizowaliśmy… Jeszcze pani minister chciała coś dodać. Proszę uprzejmie.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Przepraszam bardzo, jeszcze tylko może jedno zdanie, bo pan poseł kilkakrotnie mówił tutaj o olbrzymich kwotach, raz o 27.000.000 tys. zł, raz o 11.000.000 tys. zł tych nadużyć. Tak naprawdę oczywiście są to szacunki, natomiast nie ma metodologii czy też w ogóle dokładnych wyliczeń, jak autorzy tych raportów wyliczyli te kwoty. Oczywiście mówimy o szarej strefie. Jest to trudne do zbadania, tym niemniej według naszych ocen są to kwoty zawyżone. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Przystępujemy do omówienia części 81, 83 w pozycjach 16, 21, 24, 46, 57, 61, 68, 73 i 81, części budżetowej 86 – Budżety wojewodów, w działach 756 i 758. Poproszę pana posła Jerzego Szmita, który został ustalony posłem referentem Komisji Finansów Publicznych. Bardzo proszę, pan poseł Jerzy Szmit.

Poseł Jerzy Szmit (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, rozpocznę od części 81 – Rezerwa ogólna. Otóż w ustawie z 25 stycznia, w ustawie budżetowej na rok 2013 została ona ustalona w wysokości 95.000 tys. zł, co stanowiło 0,03% planowanej kwoty wydatków budżetu państwa. Jeżeli chodzi o ujęcie procentowe, było to tyle samo, co w latach 2010-2012. Nowelą ustawy budżetowej z 27 września nie zmieniono ogólnej wysokości tej rezerwy, natomiast została ona ostatecznie rozdysponowana w wysokości 68.000 tys. zł, a więc na poziomie prawie 72% zakładanych wydatków. Co ważne, część tych środków była rozdysponowana decyzjami premiera, część była rozdysponowana decyzjami Ministra Finansów. Pan premier miał możliwość dysponowania do kwoty 5000 tys. zł, Minister Finansów – do kwoty 1000 tys. zł. Jeżeli chodzi o podział tej kwoty, co warto zauważyć, można to podzielić na dwie części. Pierwsze to były wnioski dotyczące administracji centralnej, które składane były przez poszczególne instytucje administracji centralnej. Te rezerwy w sumie zostały uruchomione na kwotę prawie 38.000 tys. zł. Uwagę zwraca, że prawie połowę tej kwoty stanowią wydatki na sprawy wewnętrze. Łącznie z Agencją Wywiadu to ponad 18.000 tys. zł. I drugą część stanowią wydatki z rezerwy ogólnej, które były przekazywane zgodnie z wnioskami poszczególnych wojewodów. Tych 10 wojewodów skutecznie wnioskowało. Prawdopodobnie wnioskowali wszyscy o różne

kwoty na różne zadania, natomiast do 8 województw te środki powędrowały na łączną kwotę blisko 30.000 tys. zł.

Pozwolę sobie kilka z tych pozycji przeczytać, żeby zilustrować, o jakie tutaj zadania chodzi. Są to bardzo różne zadania od takich, które dotyczą jakby sfery funkcjonowania całego państwa, jak na przykład 570 tys. zł dla Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji na zakup sprzętu i materiałów eksploatacyjnych. Te pieniądze więc dotyczą całego kraju. Są jednak też i takie rezerwy, które były przekazywane na zadania takie już zupełnie punktowe również mieszczące się w części – Sprawy wewnętrzne. Tutaj na przykład dla Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowania Ratunkowego oraz Górskiego Ochotniczego Pogotowania Ratunkowego na sfinansowanie zakupu wyposażenia i ekwipunku dla ratowników górskich. To zarządzenie Prezesa Rady Ministrów nr 64 z dnia 4 września na kwotę 1200 tys. zł. A więc są to zróżnicowane wydatki, które przy tej okazji są realizowane.

Oczywiście zawsze przy okazji ich omawiania jest dyskusja na temat kryteriów, jakimi zarówno pan premier, jak i Minister Finansów powinni się kierować, przekazując te środki. Myślę, że ta dyskusja jest ciągle otwarta i ciągle przed nami. Nie chcę tutaj też cytować poszczególnych pozycji, bo oczywiście mogłyby one rozpętać dyskusję, czy jakieś drobne zadania powinny być realizowane aż na szczeblu budżetu państwa i decyzji premiera czy Ministra Finansów, ale to jest, jak powiedziałem, rzecz systemowa do dyskusji. Można się z tym zgadzać, albo nie zgadzać. Taką mamy dzisiaj rzeczywistość.

Podsumowując więc, w tej pozycji zrealizowano wydatki w wysokości ponad 67.000 tys. zł z planowanych 95.000 tys. zł. Przekazane one zostały na sfinansowanie realizacji kilkudziesięciu zadań. Zostały też zaspokojone, przynajmniej częściowo, wnioski od 10 wojewodów.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo. Poprosiłabym o opinię Najwyższej Izby Kontroli. Rozumiem, że pan dyrektor Jarosz.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów NIK Stanisław Jarosz:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli rezerwa ogólna rozdysponowana została zgodnie z art. 155 ustawy o finansach publicznych, to jest przez właściwe organy oraz w limitach kwot określonych w §1 ust. 1 i 2 wymienionego rozporządzenia. Decyzje Ministra Finansów w sprawie zwiększenia wydatków dysponentów części budżetowej z rezerwy ogólnej wydawane były w ocenie Najwyższej Izby Kontroli zgodnie z obowiązującymi przepisami i bez zbędnej zwłoki. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Otwieram dyskusję. Państwo posłowie? Nie widzę.

Stwierdzam zatem, że rozpatrzyliśmy sprawozdanie z wykonania budżetu w tej części. To była część 81 – Rezerwa ogólna. Teraz, panie pośle, kolejne.

Poseł Jerzy Szmit (PiS):

Tak. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, …

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Poprosiłabym pana posła o przedstawienie całego bloku, który jest zawarty w tym punkcie.

Poseł Jerzy Szmit (PiS):

Dobrze.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Potem przeprowadzimy pełną dyskusję.

Poseł Jerzy Szmit (PiS):

Zostały nam jeszcze rezerwy celowe i potem budżety wojewodów.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Tak.

Poseł Jerzy Szmit (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, rezerwy celowe stanowią bardzo znaczącą kwotę wydatków publicznych i w związku z tym pełnią niezwykle istotną rolę. Zaplanowana w budżecie kwota wynosiła prawie 19.170.000 tys. zł. Z tego statecznie wykonano, czyli zostało wydatkowanych 15.487.000 tys. zł, to jest 85,3% zaplanowanej kwoty. Na rezerwy celowe złożyło się 80 pozycji. Jedna z rezerw została utworzona pod koniec roku w grudniu. Chodziło o stworzenie rezerwy, której zadaniem było sfinansowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa, które pojawiły się w różnych obszarach życia publicznego. Ta znacząca kwota obejmuje bardzo różnorodny zakres oczywiście, ale chciałbym na kilka z tych rezerw zwrócić szczególną uwagę i powiedzieć Wysokiej Komisji kilka słów na ten temat.

Otóż rezerwa w pozycji nr 8, to jest współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich. Została zaplanowana na poziomie 6.404.000 tys. zł, a zrealizowana na poziomie 4.392.000 tys. zł. Jest to więc 69% planu. I tu na pewno należy zadać pytanie, co to oznacza? Dlaczego te środki przeznaczone na współfinansowanie programów europejskich nie zostały wykorzystane? Czy to nie doprowadziło do strat? Czy ewentualnie – z czym niestety mamy do czynienia dosyć regularnie – jest to kwota, która w trakcie planowania została znacząco zawyżona, bo na to wskazuje to, że w ciągu ostatnich kilku lat te zaplanowane w tej rezerwie środki nie są wykorzystywane? Nie chodzi tu o 2%, 5% czy 10%, tylko o kilkadziesiąt procent.

Z kolei pozycja 13 – Pomoc dla repatriantów. Rezerwę zaplanowano na poziomie 9066 tys. zł. W wyniku nowelizacji została ona zmniejszona do 8500 tys. zł. Została ona wykonana w całości. Myślę, że dla nas wszystkich jest to ważny sygnał, że pieniądze na pomoc dla Polaków pragnących powrócić do kraju, szczególnie z krajów byłego Związku Radzieckiego to dobrze wydane pieniądze i warto te wydatki ponosić. Widać, że jest taka potrzeba. Wiemy też, że ci ludzie dobrze wtapiają się w polską rzeczywistość.

Następna pozycja, na którą chciałem zwrócić uwagę, to jest Program dla Odry 2006. Tutaj stworzono rezerwę na poziomie 71.500 tys. zł. Rozdysponowano ją w całości. To też jest sygnał tego, że gospodarka wodna, żegluga śródlądowa, w ogóle gospodarka wodna jest tą częścią, w którą trzeba inwestować. Tu są ogromne potrzeby, zresztą na ten temat już kilkukrotnie dyskutowaliśmy. Myślę, że ten sygnał płynący z pełnego wykorzystania tej rezerwy jest niezmiernie istotny dla podejmowania ważnych decyzji.

Następna pozycja, na którą chciałem zwrócić uwagę, to pozycja 22, to jest Budowa, modernizacja i utrzymanie przejść granicznych, w tym finansowanie zobowiązań z umów dwustronnych dotyczących przejść granicznych. Zaplanowano ją na poziomie 55.000 tys. zł. Została wykonana tak realnie na poziomie 45.000 tys. zł. Pytanie, z czego to wynika? Czy przeszacowano te potrzeby czy nie zrealizowano wydatków z innych powodów? Myślę, że jest to sprawa dotycząca naszych granic, z jednej strony bezpieczeństwa, i z drugiej taka sprawa, żeby nasze granice nie stanowiły realnej bariery dla obrotu gospodarczego. Wielokrotnie słyszeliśmy na temat wielogodzinnych czy nawet wielodniowych kolejek, które utrudniają transport, które utrudniają przewożenie towarów i ludzi przez granicę. Szczególnie mówię o granicach wschodnich, oczywiście, na których nadal istnieją kontrole. Myślę, że też na tę sprawę warto zwrócić uwagę.

Pozycja 26 – Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego, w tym wyprawka szkolna. To jest jeden z programów rządowych. Zaplanowano tę rezerwę w wysokości 801.000 tys. zł, wykonano w wysokości 530.000 tys. zł, a więc w 66% planu. I też pytanie, czy te wydatki były właściwie zaplanowane, czy okazało się, że potrzeby są mniejsze, niż się początkowo wydawało, czy być może dystrybucja środków nie stanęła na wysokości zadania? Myślę, że to na pewno jest pole do sprawdzania przy podejmowaniu decyzji o kontynuowaniu tej rezerwy i zasilaniu jej środkami.

Szanowni państwo, jeszcze na koniec pozycja 77. Rezerwa między innymi dotyczy aranżacji przestrzeni ekspozycji Muzeum Pamięci Sybiru. Zostały tutaj zaplanowane wydatki w wysokości 300 tys. zł. Niestety te środki nie zostały w ogóle wykorzystane. Nie zrealizowano tego projektu, więc też na tego typu sytuacje trzeba zwracać uwagę. Dziękuję bardzo.

Zgodnie z prośbą pani przewodniczącej jeszcze informacja na temat części 85 – Budżety wojewodów. Są to niewielkie środki. Łącznie mówimy o dochodach wykonanych na poziomie 6142 tys. zł w ubiegłym roku. Są to różne rozliczenia, które wynikają z bieżącej działalności i zadań wojewodów, jak chociażby zwrot dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w związku z wypłacanymi gminom przez Skarb Państwa rekompensatami utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów znajdujących się w parkach narodowych i rezerwatach przyrody. To było 67 tys. zł.

I wreszcie w rozliczeniach różnych, budżety wojewodów, to było 271 tys. zł. Zostało to wykonane w dwukrotnej wysokości w prawie 193%. To są również niewielkie kwoty pochodzące z różnych wpłat czy na przykład wpływy ze zwrotu dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, pobieranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości wraz z odsetkami (to jest 400 tys. zł) i ze zwrotu odszkodowania wraz z odsetkami w związku z uchyleniem wyroku i zasądzeniem wpłat na rzecz Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego – 78 tys. zł, czy inne tego typu niewielkie kwoty. Warto tu też powiedzieć o tym, że tutaj w rozdziale 75860 – Euroregiony, który też jest w tej części, jest kwota 5104 tys. zł. To są kwoty przeznaczone na współfinansowanie udziału polskich województw we współpracy międzyregionalnej i transgranicznej poszczególnych województw. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Poproszę pana dyrektora Jarosza z Najwyższej Izby Kontroli o zreferowanie opinii dotyczącej tych części budżetowych.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów NIK Stanisław Jarosz:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, mówimy w tej chwili o rezerwach celowych, więc w załączniku do ustawy budżetowej ujętych było 77 pozycji rezerw w łącznej kwocie 19.100.000 tys. zł. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej ta kwota została zmniejszona do 18.150.000 tys. zł. Planowana kwota rezerw celowych nie przekroczyła limitu 5% wydatków budżetu państwa i była zgodna z art. 140 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. Podziału rezerw dokonywał co do zasady Minister Finansów w porozumieniu z właściwymi ministrami lub innymi dysponentami części budżetowych. Zmiany przeznaczenia rezerw poprzedzane były analizą stanu rozdysponowania rezerw i wynikały z potrzeb dysponentów. W 2013 r. Minister Finansów po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych, to jest zgodnie z art. 154 ust. 9 ustawy o finansach publicznych, zmienił przeznaczenie 648.700 tys. zł w 5 tytułach rezerw.

Jeżeli chodzi o budżet środków europejskich, w części – Rezerwy celowe (jest to załącznik nr 4 do ustawy budżetowej), została zaplanowana kwota 35.732.300 tys. zł. Stanowiła ona 47,5% wydatków budżetu środków europejskich w ubiegłym roku. W odróżnieniu od budżetu państwa obowiązujące przepisy nie określają limitu dla tych wydatków. W trakcie roku z tej rezerwy rozdysponowano 25.800.000 tyś zł., to jest 72,3% planowanej kwoty, i tym samym zwiększono plany finansowe dysponentów 44 części budżetowych, w tym 16 województw. Na finansowanie programów operacyjnych z wyłączeniem Wspólnej Polityki Rolnej rozdysponowano rezerwy w kwocie 14.800.000 tys. zł, co stanowiło 62,3% planu, a na finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej – 11.000.000 tys. zł, co stanowiło 92% planu. Wykorzystanie rezerw z budżetu środków europejskich na programy operacyjne z wyłączeniem Wspólnej Polityki Rolnej na poziomie 62,3% planu wynikało głównie z niższego niż planowano wykonania wydatków z tego budżetu w częściach właściwych dysponentów. To jest opinia Najwyższej Izby Kontroli od strony rozdysponowania. Natomiast wykorzystanie rezerw jest oceniane w poszczególnych częściach budżetowych i podlega ocenie różnych komisji sejmowych w momencie, kiedy budżet tych części jest rozpatrywany, tak jak chwilę wcześniej był rozpatrywany budżet części 19, gdzie również badana była przez NIK kwestia wykorzystania rezerw w tej części.

Jeżeli chodzi o kwestie budżetu wojewodów, to tak jak wspomniał pan poseł referent, rzeczywiście tutaj pozycje budżetowe były niewielkie. Najwyższa Izba Kontroli nie prowadziła szczegółowej kontroli tychże pozycji. Dokonaliśmy tutaj pewnej analizy sytuacji. To są kwoty, które przed chwilą były tutaj wymieniane. W naszej ocenie wykonanie budżetów w tych częściach przez wojewodów nie budzi zastrzeżeń. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Otwieram dyskusję. Nie widzę zgłoszeń. Były dwa pytania. Bardzo proszę o udzielenie odpowiedzi. Pani minister Hanna Majszczyk.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pan poseł w trakcie referowania rezerw zadał pytania do dwóch z nich, czyli do rezerwy w pozycji 8 i 26. Jeżeli chodzi o rezerwę 8, czyli rezerwę dotyczącą współfinansowania projektów unijnych, pytanie dotyczyło prawidłowości jej planowania, zwłaszcza z uwzględnieniem poziomu jej wykorzystania zarówno w roku 2013, jak i w latach poprzednich. Oczywiście powtórzę to, co zapewne powiecie państwo, że co roku mówię, ale w momencie, kiedy wielkość tej rezerwy jest planowana, ona jest planowana zgodnie z projektami, które zostały zaplanowane na kolejny rok, i wartością określoną dla tych projektów. Jest ona również planowana z uwzględnieniem wcześniejszych zapewnień finansowania, które zostały udzielone przez Ministra Finansów na podstawie ustawy o finansach publicznych. Jeżeli więc chodzi o samą konstrukcję, o planowanie tej rezerwy, jest ona według mnie planowana w sposób prawidłowy, natomiast sam fakt niewykorzystania tej rezerwy w całości wynika z innych przyczyn. Wynika albo ze zmian w harmonogramie realizacji poszczególnych projektów, albo też z oszczędności, które pojawiają się na etapie ich realizacji w wyniku przeprowadzenia postępowań przetargowych.

Jeżeli chodzi o rezerwę 26, to niewykorzystanie tej rezerwy wiązało się z niższym zapotrzebowaniem wynikającym z mniejszej liczby wniosków składanych przez jednostki samorządu terytorialnego o skorzystanie z tej rezerwy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo. W ten sposób zrealizowaliśmy w pkt 2) podpunktu od 1) do 4).

Przechodzimy do części 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa. Referuje pan poseł Przemysław Wipler. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Przemysław Wipler (niez.):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, referując wykonanie budżetu w części 77 – Podatki, będę odnosił się do wyników z zeszłego roku, z 2012 r. To były bardzo istotne zmiany między wykonaniem budżetu, tej pierwotnej propozycji ustawy budżetowej, uchwalonej ustawy budżetowej, i późniejszą nowelizacją. Tak więc dochody podatkowe wykonane w 2013 r. wyniosły 249.572.000 tys. zł. Stanowiło to 101% wykonania znowelizowanego budżetu, ale zaledwie 92% pierwotnego przedłożenia. W ramach tych dochodów dochody z tytułu podatków dochodowych wyniosły 64.365.813 tys. zł, a w ramach podatków dochodowych z podatku dochodowego od osób prawnych – 23.075.000 tys. zł, z podatku dochodowego od osób fizycznych – 41.290.000 tys. zł, z podatku tonażowego – zaledwie 7000 tys. zł. Jeżeli chodzi o podatki pośrednie, dochody wyniosły 175.368.567 tys. zł. W zakresie tych podatków z podatku od towarów i usług, podatku VAT, dochody wyniosły 113.411.000 tys. zł, z podatku akcyzowego – 60.653.000. tys. zł, z podatku od gier – 1.303.000 tys. zł, z podatku od wydobycia niektórych kopalin – 1.916.000 tys. zł, z tytułu podatków zniesionych – 239.000 tys. zł. W pozycji inne wpłaty dochody budżetu wyniosły 6.397.000 tys. zł. W zakresie środków z Unii Europejskiej i innych niepodlegających zwrotowi dochody wyniosły 1.524.000 tys. zł, z tego 250.000 tys. zł wynosiły środki z rolniczych funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną. Środki europejskie to był 1.273.000 tys. zł.

Jeśli chodzi o charakterystykę wpływów z poszczególnych podatków, to wpływy z tytułu podatku CIT, z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, wyniosły 23.075.000 tys. zł i były niższe od wpływów zrealizowanych w roku poprzednim, w roku 2012, aż o 2.070.000 tys. zł, to jest, o 8,2% w ujęciu nominalnym. To wynikało przede wszystkim z sytuacji makroekonomicznej i z dużego spadku rentowności spółek, podmiotów będących płatnikami tego podatku. Jeżeli chodzi o podatek dochodowy od osób fizycznych, dochody budżetu w 2013 r. wyniosły 41.290.000 tys. zł i były w porównaniu z rokiem 2012 wyższe o 1.481.000 tys. zł, czyli realnie wzrosły o 2,8%, nominalnie o 3,7%. To wynikało przede wszystkim z ogólnego wzrostu funduszu płac podlegających opodatkowaniu tym podatkiem. Jeśli chodzi o podatek od towarów i usług, wpływy w 2013 r.,

dochody, wyniosły 113.411.000 tys. zł i były niższe w porównaniu z dochodami w 2012 r. aż o 5,5%, co wynika z kilku czynników. Po pierwsze, wynika to z czynników makroekonomicznych, z dużego spadku inwestycji. Niemniej jednak wydaje mi się, że istotna część tego spadku to jest to, o czym mówili moi przedmówcy w trakcie omawiania poprzednich części. Wydaje mi się, że w sytuacji, w której jednak rósł PKB i nominalnie, i realnie, to spadek wpływów z podatku od konsumpcji, od towarów i usług, nie może być w całości tłumaczony tym, że Polacy, jak tutaj tłumaczy się w uzasadnieniu, zmieniają strukturę konsumpcji i mniej konsumują przetworzonych bardziej produktów, a więcej konsumują produktów mniej przetworzonych, czyli co do zasady obłożonych niższymi stawkami podatku VAT, co jest, *nota bene*, przejawem biednienia społeczeństwa, bo jeżeli kupujemy mniej przetworzone produkty i sami je przetwarzamy, to jest to jednym z przejawów ubożenia społeczeństwa. Niemniej jednak jestem przekonany, że aż tak duży spadek wpływów w stosunku do 2012 r. to jest najpoważniejszy problem, nad którym musimy się pochylić i powinniśmy wyjaśnić, skąd takie głębokie różnice się pojawiły. Kolejny podatek pośredni to podatek akcyzowy. Wpływy z tego podatku wyniosły 60.653.000 tys. zł. Również one realnie spadły o 0,6% pomimo tego, że nominalne rosły stawki na szereg towarów objętych tym podatkiem, a na część produktów zostały dopiero wprowadzone w roku 2013. Jeżeli chodzi o kolejny podatek, kolejną istotną pozycję, to jest to podatek od wydobycia niektórych kopalin. Jego wzrost w stosunku do roku 2012 – dochód w 2013 r. wyniósł 1.916.000 tys. zł, a roku poprzednim był niższy – wyniósł ponad 134% wykonania roku poprzedniego. Wynika to po prostu z tego, że przez cały rok był rozliczany ten podatek. Jednocześnie te wpływy były niższe niż zakładane pierwotnie w budżecie z tego powodu, że nastąpił znaczący spadek cen miedzi i srebra na giełdach w Londynie w drugiej połowie 2013 r., co jest podstawą do naliczenia wpływów z tego podatku, do naliczenia podstawy opodatkowania. Jeżeli chodzi o inne wpłaty, to można powiedzieć, że *gros* tych wpłat stanowi wypłata zysku Narodowego Banku Polskiego, która wyniosła w 2013 r. 5.541.000 tys. zł. I tyle, jeżeli chodzi o mój referat. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Poprosiłabym o stanowisko Najwyższej Izby Kontroli. Pan dyrektor Jarosz.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów NIK Stanisław Jarosz:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Ocena wykonania budżetu państwa przez Ministra Finansów w części 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli sprawozdanie roczne Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych w części 77, a więc Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa, zostało sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Dochody w części 77 wyniosły 249.600.000 tys. zł i były wyższe niż planowano w ustawie z dnia 27 września, czyli w ustawie zmieniającej – o zmianie ustawy budżetowej na rok 2013, o 2.400.000 tys. zł. Prognoza dochodów budżetu państwa w części 77 przyjęta w ustawie o zmianie ustawy budżetowej została zrealizowana w 101%, natomiast znacznie zawyżona okazała się prognoza przyjęta do ustawy budżetowej na rok 2013 z 25 stycznia 2013 r. Dochody podatkowe były niższe od pierwotnego planu aż o 9,5%. Nietrafne okazały się założenia dotyczące rozwoju sytuacji makroekonomicznej oraz jej wpływu na realizację dochodów podatkowych. Malała skłonność przedsiębiorców do wywiązywania się z zobowiązań podatkowych. Obniżyła się skuteczność poboru podatków. W trakcie wykonywania budżetu dochody podatkowe kształtowały się wyraźnie gorzej od oczekiwań. Założenia przyjęte do ustawy budżetowej ze stycznia 2013 r. do ustalenia dochodu na 2013 r. z każdym miesiącem stawały się coraz mniej realne. Skala rozbieżności między przyjętą prognozą dochodów podatkowych a faktycznym wykonaniem dochodów spowodowała konieczność nowelizacji budżetu. Ministerstwo Finansów odłożyło urealnienie prognozy na rok 2013 na trzeci kwartał z uwagi na niepewną sytuację co do wpływu spowolnienia gospodarczego na proces gromadzenia dochodów budżetowych. Prognoza dochodów w znowelizowanej ustawie była ostrożna i oparta na rzetelnej analizie przebiegu procesów gospodarczych i danych o wykonaniu dochodów w pierwszym półroczu badanego roku. W rezultacie dochody podatkowe wyniosły 241.700.000 tys. zł i były wyższe od prognozowanej w ustawie zmieniającej o 1%. Nato-

miast w ustawie ze stycznia 2013 r. w ocenie Najwyższej Izby Kontroli przyjęto bardzo optymistyczną prognozę dochodów podatkowych przedstawioną Radzie Ministrów przez Ministra Finansów na początku września 2012 r. Założono wtedy, że dochody podatkowe będą wyższe o 5,1% w stosunku do prognozowanego wykonania 2012 r. mimo danych o wejściu gospodarki na początku 2012 r. w fazę wyraźnego spowolnienia gospodarczego.

Wzrost dochodów podatkowych miał wynikać przede wszystkim z uwarunkowań makroekonomicznych. Głównym czynnikiem poprawy sytuacji gospodarczej miał być w 2013 r. podobnie jak w 2012 r. wzrost popytu krajowego. Przyjęte założenia makroekonomiczne okazały się w rezultacie optymistyczne zwłaszcza dla wzrostu PKB i struktury popytu. Produkt krajowy brutto w ujęciu realnym w porównaniu do poprzedniego roku wzrósł o 1,6% wobec prognozowanego wzrostu o 2,2%. Głównym czynnikiem wzrostu był popyt zewnętrzny, a nie jak założono przy konstrukcji budżetu, popyt wewnętrzny. Zdecydowanie niższa niż prognozowana była dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych. Inflacja wyniosła 0,9% wobec prognozowanej 2,7%. W okresie prac prognostycznych zawyżono także o 2,2%, a więc o 5.600.000 tys. zł, przewidywane wykonanie dochodów podatkowych za rok 2012 przyjęte jako podstawa planu dochodów na 2013 r. Sytuacja makroekonomiczna ukształtowała się odmiennie od założeń przyjętych do ustawy budżetowej i w zasadniczy sposób rzutowała na słabsze od oczekiwanego gromadzenie dochodów podatkowych.

Na rozmiary dochodów podatkowych wpłynął również dynamiczny wzrost zaległości podatkowych, którego skutków nie uwzględniono podczas prognozowania dochodów podatkowych. W 2013 r. podobnie jak rok wcześniej pogorszyła się skuteczność poboru podatków. Po pierwsze nie został osiągnięty zakładany poziom relacji wpływów z tytułu należności stanowiących dochód budżetu państwa do należności budżetowych. Zakładano 94,7%, wykonano 93,4%. Po drugie obniżyła się ściągalność przez urzędy skarbowe wpływów bieżących oraz zaległości podatkowych z lat ubiegłych. Jeżeli popatrzymy na skuteczność egzekucji mierzonej relacją kwoty wyegzekwowanej zaległości do kwoty zaległości objętych tytułami wykonawczymi, uległa ona obniżeniu z 22,9% w roku 2012 do 21,8% w roku 2013. Drugi rok z rzędu nastąpił znaczny wzrost zaległości podatkowych. Zaległości podatkowe na koniec 2013 r. wyniosły 33.100.000 tys. zł i w ciągu roku zwiększyły się o 22,2%. Tempo wzrostu zaległości podatkowych było wyższe niż w 2012 r. oraz wyraźnie wyższe niż w latach poprzednich: w 2012 r. zaległości zwiększyły się o 18,3%, w 2011 – o 11,4%, w 2010 – o 7,8%. Zaległości podatkowe mające ponad 5 lat ewidencjonowane w urzędach skarbowych, których prawdopodobieństwo odzyskania jest niskie, wyniosły na koniec 2013 r. ponad 8.000.000 tys. zł. Zaległości podatkowe odpisane z powodu przedawnienia bezpowrotnie stracone wyniosły 1.700.000 tys. zł, a w 2012 r. – 1.600.000 tys. zł. Na wzrost zaległości bieżących zaewidencjonowanych w urzędach skarbowych znaczny wpływ miał wzrost zobowiązań podatkowych przypisanych na podstawie decyzji wymiarowych po kontrolach urzędów kontroli skarbowych w urzędach skarbowych. Kwoty uszczupleń w podatkach wymierzone w decyzjach pokontrolnych tylko dyrektorów urzędów kontroli skarbowej i wynikające z korekt deklaracji przez podatników wyniosły ponad 6.400.000 tys. zł i były wyższe niż w roku 2012 o ponad 70%. Wysoka była częstotliwość wykrywania nieprawidłowości w toku kontroli podatkowych prowadzonych przez organy kontroli skarbowej i organy podatkowe oraz kwoty uszczuplonych podatków wymierzonych w decyzjach pokontrolnych. Świadczy to o poprawie doboru podmiotów do kontroli, a także o wysokim ryzyku wystąpienia oszustw podatkowych. W rezultacie zrealizowane dochody podatkowe były niższe o 9,5%, a więc o 25.300.000 tys. zł od kwoty ustalonej w pierwotnej ustawie budżetowej, natomiast dochody z podatku VAT, gdzie sytuacja była najgorsza, były niższe o 10,3%, a więc o 13.000.000 tys. zł, dochody z CIT – o 22,1%, a więc o 6.600.000 tys. zł. Ogółem dochody podatkowe były nawet niższe o 2,7% od osiągniętych w 2012 r.

Poprawnie przygotowana została prognoza dochodów ze środków Unii Europejskiej i innych środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi także uwag do prognozy dochodów niepodatkowych. Po tej kontroli budżetowej i w rezultacie przedstawionych tutaj przez nas opinii i ocen Najwyższa Izba Kontroli do Ministra Finansów w wystąpieniu pokontrolnym skierowała wniosek o poprawę

skuteczności poboru należności podatkowych, natomiast w analizie sformułowaliśmy dwa wnioski szersze, o szerszym charakterze. Jeden dotyczy poprawy jakości prognozowania parametrów makroekonomicznych oraz dochodów i wydatków budżetowych. I drugi dotyczy reformy systemu podatkowego w celu jego uproszczenia i uodpornienia na oszustwa podatkowe. Ten drugi wniosek jest również rezultatem wyników kontroli właśnie oszustw podatkowych, która zakończyła się w roku ubiegłym. Miesiąc temu przedstawialiśmy wyniki kontroli Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. W tamtych wynikach kontroli, po tamtej kontroli kierujemy szereg wniosków dotyczących jakby zmian, jeżeli chodzi o zwalczanie oszustw. W informacji wskazujemy, bo tutaj chcę tylko, żeby później… W momencie kiedy było zadawane pytanie przez pana posła Żyżyńskiego, mówiliśmy o trochę innej części, ale chcę zwrócić uwagę, że te dane, które zostały tu przedstawione i które komentowała pani minister, one są przedstawiane w informacji o wynikach kontroli zwalczania oszustw w podatku od towarów i usług. My zwracamy uwagę w tejże informacji na konieczne nowe rozwiązania, jak na przykład jednolity plik audytowy, nad którym pracuje Minister Finansów. Znane są oczywiście również inne pomysły, jak choćby dzielona płatność, ale sama Komisja Europejska się wycofuje, czy struktury Unii, z tej metody, która byłaby pewnie skuteczna na bolączki o których tu mówimy, ale budzi duże opory wewnątrz Unii. Jeżeli chodzi o te wszystkie kwestie tych 15% luki podatkowej i procentowego udziału w PKB, to Najwyższa Izba Kontroli zwracała uwagę w tejże informacji, że jest to bardzo groźne, podkreślamy jednak, że z tychże samych szacunków wynika, że ta luka podatkowa, jeżeli chodzi o jeden wskaźnik, jest o 5 punktów procentowych niższa niż średnia w Unii Europejskiej, a jeżeli chodzi o wskaźnik do PKB, to w naszej ocenie jest on niższy o 1,1 punktu procentowego w stosunku do średniej wielkości wyliczonej dla wszystkich państw Unii Europejskiej. Więc wskazujemy na to, że rzeczywiście sytuacja jest bardzo groźna, natomiast ona jest groźna w ogóle w Unii Europejskiej jako takiej. I tutaj komentarz pani minister dotyczący relacji w ogóle podatku, Unii bez granic – rzeczywiście konieczne są nowe metody podejścia do sprawy oszustw podatkowych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo. Zatem w tej części pytań nie było. Stwierdzam, że zrealizowaliśmy porządek posiedzenia zaplanowany na to posiedzenie Komisji. Chciałbym serdecznie podziękować naszym gościom, państwu ministrom, osobom towarzyszącym, państwu posłom, sekretariatowi. Zamykam posiedzenie Komisji.